
Dědictví maorského náčelníka

Měsíc a hvězdy svítily v tu lednovou noc na nebi nad Whangarei tak silně, že celé náměstí bylo jasně osvětlené. Uprostřed stál honosný shromažďovací dům. Den byl neobyčejně horký, a tak i v tuto pozdní hodinu bylo venku ještě příjemně teplo.

Přesto se Aranga chvěla, ale její chlad vycházel zevnitř. Krásná náčelníková dcera stála napůl skrytá za eukalyptem a dívala se, jak její milý, řezbář Awatapu, usilovně pracuje na poslední postavě. Zítra večer se má konat slavnostní otevření domu a řezbář už by měl vlastně všechno hotové, nebýt jejího otce, který požadoval ještě jednu postavu. Měla být zvěčněním jeho nové ženy, Aranžiny macechy, a vůbec se nehodila do celkového pojetí pečlivě vypracovaného řezbářem, ale otec trval na tom, že tato socha musí být na počest jeho ženy umístěná u vchodu, aby ji každý návštěvník viděl jako první.

Nikdo než Aranga nevěděl lépe, jak málo si její milý této sochy považuje. Domnívá se, že se k jeho uměleckému dílu nehodí, a pokládá to za svévolné a samolibé gesto náčelníka. Naprosto nesouhlasil s otevřením shromažďovacího domu ještě předtím, než ho kněží zprostití prohřešku proti svatému řádu. Zítřejší termín považuje za uspěchaný a neuvážený. Je dokonce pevně přesvědčen, že předkové tu opovážlivost neschvalují a na náčelníka a všechny, kteří se podíleli na dokončení domu, sešlou svůj hněv.

Podle způsobu, jakým Awatapu zacházel se svým řezbářským náčiním, Aranga poznala, že je její milý rozzlobený na toho, kdo mu tuto práci zadal. Opracovával dřevo plný zlosti, a ne s láskou, jak to dělával obvykle. Kromě toho mu náčelník touto prací pověřil teprve před několika dny, a on ji v tak krátké době nemůže stihnout.

Aranga s nevolí pozorovala Awatapu a chápala ho, proč je tak rozladěný. Ani ona neschvalovala, jak bezvýhradně se její otec věnoval své nové ženě. Nejvíc ji trápilo, že maceše daroval drahocenný náhrdelník její matky z diabasu, který měl vlastně náležet jí. Šlo totiž o jedinečný šperk. Druhý takový kousek na Novém Zélandu nebyl. Zhotovil ho jeden věhlasný zlatník ze Skotska, který každý kousek jadeitu zasadil do ryzího zlata. Arangu bodlo u srdce pokaždé, když ho uviděla zářit na hrdle své macechy. Samozřejmě si otci stěžovala, ale ten na její námitky nedbal. Svou krásnou mladou ženu, jak se zdálo, bezmezně miloval, úplně pro ni ztratil hlavu. A to má v tuto chvíli, pomyslela si Aranga, fatální následky.

Byl zaslepený láskou a ignoroval všechny námitky moudrých starců. Ti se vyjádřili, že by se měl shromažďovací dům otevřít teprve tehdy, až bude zbaven porušení *tapu*. Její otec totiž nikdy nesměl vstoupit do rozestavěného domu s dýmkou v ústech. To odporovalo svatému řádu a nehorázným způsobem zpochybnilo jeho nedotknutelnost, a bylo víc než jisté, že takové chování předky popudí. Aranga otce zapřísahala, aby svůj prohrěšek nechal zažehnat knězem, snažně ho prosila, aby nechal dům před otevřením podrobit svatému rituálu. Jenže jeho zhýčkaná mladá manželka ho nazvala zbabělcem a trvala na tom, aby byl dům otevřen podle plánu. Otec poté všechny protesty zamítl, a navíc splnil manželce ještě další přání – pověřil Awatapu zhotovením sochy, která by ji ukázala v celé kráse.

Aranga si těžce povzdechla, když pomyslela na všechna svá slova, jimiž zapřísahala otce a on jich nedbal. Nyní váhala, zda má svůj úkryt opustit a ukázat se. Nikdy předtím neviděla svého milého tak rozčileného. Ale její touha po něm jí dala zapomenout na všechny pochyby a rozběhla se k němu.

Zhluboka si povzdechl a ona se ho zeptala, jestli své dílo do zítřka zvládne. Trpce se zasmál. Ujistil ji, že se uchýlí ke lsti, a zamumlal něco o odkladu. Aranga se dál neptala. Poznala, že jí o tom víc prozradit nechce, a kromě toho jí bylo jasné, že ho ruší. Ohleduplně se s ním rozloučila a letmo ho políbila na tvář. Působil nepřítomně, skoro ji ani nevnímal, pak jako by se do jeho starostmi ztrhané tváře vrátil život a naléhavě Arangu nabádal, aby se dnes večer nezdržovala v blízkosti otcova domu, ale zůstala ve svém malém domku, který stál osaměle trochu stranou. Domek si na svém otci vyvzdorovala, když se zamilovala do řezbáře. Awatapuova rodina žila v jiné vesnici, a tak byl malý domek jediným místem, kde se mohli nerušeně milovat. O jejich zaká-

zaném vztahu nikdo nevěděl, přesto Aranga stále častěji viděla v postranních pohledech lidí určitou nedůvěru.

Trochu smutná z chladného chování svého milého vydala se Aranga na cestu k řece. Procházka po břehu ji pokaždé uklidnila. Už v dětství pro ni byla řeka nejmilejším místem, ačkoli to její otec nerad viděl. Odjakživa se bál, že do dravé vody spadne a utopí se.

Posadila se do teplého písku a pozorovala divoce vířící vodu, ve které se odrážely tisíce hvězd. A znovu, jako pokaždé, když myslela na svou budoucnost s Awatapuem, se jí začala zmocňovat úzkost. Milovali se, to bezpochyby, přesto tu byla ta druhá, žena, kterou nikdy nemiloval, jak stále zdůrazňoval, ale kvůli svému otci se s ní kdysi oženil. Kdykoliv Arangu přepadly chmurné myšlenky, bylo jí jedinou útěchou schoulit se v noci do jeho náruče. Pak měla pocit, jako by byli na celém světě sami. Nic a nikdo nemohl narušit jejich štěstí. Tuto noc to tak ale nebude, protože musí spát ve své posteli sama. Jak svého milého znala, bude pracovat celou noc, aby své dílo dokončil.

Když se Aranga vrátila do vesnice, bylo všude ticho až na občasný křik nočních ptáků. Uvažovala, jestli má ještě zajít za Awatapuem, snad ho potěší, když ho na znamení jejich tiché spřízněnosti láskyplně políbí na tvář. A tak Aranga zamířila k *marae*, posvátnému místu obehnanému kamenou zdí.

Došla k eukalyptu, když tu se prudce zarazila. Dolehly k ní vzrušené hlasy. Aranga se domnívala, že se řezbář hádá se svým zadavatelem. Každému přece muselo být jasné, že není možné, aby byl s poslední sochou hotov před slavnostním otevřením. Přesto se schovala za strom a opatrně vyhlížela směrem k domu. Ve světle měsíce rozeznala několik mužských postav. Robustní chlapi obklopovali Awatapu a něco do něj hučeli. Jejich vůdce měl rudou kštici a ježatý vous.

Aranga měla nepříjemný pocit, že sleduje něco, co by neměla, a proto se potichu a nepozorovaně odkradla pryč.

Vzpomněla si, že ji Awatapu varoval, aby se v noci nepřibližovala k domu svého otce. Proč asi? ptala se teď vzrušeně sama sebe. Cítila, že se tu děje něco nekalého. Věděla, že tito muži rozhodně nepatří k přátelům jejího milého.

Sužována pochybnostmi udělala přesně to, před čím ji Awatapu varoval. Oklikami se vydala k domu svých rodičů, kde vládlo ticho a všude byla tma. Oba už jistě spali. Aranga si pohrávala s myšlenkou nahlédnout do ložnice,

neboť měla špatný pocit kolem žaludku, jako by odněkud hrozilo nebezpečí. Domovní dveře byly vždy otevřené, protože v této společnosti nebyli žádní zloději ani lupiči a nikdo své dveře nezamykal. Aranga se tedy vydala k domu a už měla téměř ruku na klíce, když zaslechla tiché mužské hlasy. Duchapřítomně uskočila do zahrady a schovala se za kmen staré parocie. Srdce se jí málem zastavilo, když uviděla tytéž muže, kteří se ještě před chvílí dohadovali s jejím milým, jak se kradou ke vchodu. Její vnitřní hlas jí důrazně varoval, aby zůstala ve svém úkrytu. Co pohledávají ti cizí muži u otcova domu a co chtěli Awatapuovi? Jedno bylo jisté, tihle chlapi, kteří právě zmizeli uvnitř, nevypadali vůbec důvěryhodně.

Aranga si pohrávala s myšlenkou, vyběhnout a přivést svého milého na pomoc. Uvědomila si však, že on ty muže zná a možná je k domu jejího otce sám poslal. Něco ho s nimi spojovalo, a to jí nahánělo strach.

Napjatě poslouchala, jestli uslyší z nitra domu nějaké zvuky. Bylo však ticho. Hrozivé ticho. Ačkoli jí strachy stékal po zádech pot, chvěla se chladem.

Najednou se rozletěly domovní dveře a čtyři muži vyšli do měsíčné noci. Z toho, co teď Aranga uviděla, jí zamrzla krev v žilách. Hružou vykřikla. A křičela ještě ve chvíli, kdy k ní muž s rudým vousem přiskočil a vrazil jí ocelovou dýku mezi žebra.

Když se Aranga probudila, nevěděla, kde je. Nevěděla ani, co se stalo. Byla noc a měsíc jen bledě osvětloval krvavě rudé skvrny za stromem. Necítila nic, jen bodavou bolest v boku. Přesto se se sténáním nadzvedla a opřela se o kmen. V hlavě měla prázdno. Horečně se snažila vzpomenout si, proč leží za stromem ve své vlastní krvi. Marně. Poslední, na co se pamatovala, byla její návštěva Awapatua na posvátném místě. S vypětím všech sil se v pekelných bolestech dovlekla na marae. Tam zklamaně zjistila, že Awatapu už na soše nepracuje. Aranga si matně vzpomínala, že její milý měl velké pochybnosti, že sochu její macechy stihne dokončit do zítřejšího slavnostního otevření. K jejímu velkému překvapení však socha stála zcela hotová před shromažďovacím domem. Aranga sotva popadala dech a přejela si rukou po boku, kde cítila bolest. Když se na ruku podívala, zděsila se. Byla celá od krve!

Nejhorší na tom všem bylo, že už nemohla jasně myslet. V hlavě jí poskakovaly myšlenky sem a tam jako hejno vyplašených ptáků. Jediné, co

si uvědomovala, bylo, že musí zastavit krvácení. Svlékla si halenu a vši silou ji přitiskla na ránu. Udělalo se jí mdlo. Měla už jen jediné přání: lehnout si na zem a spát. Ale v okamžiku, kdy se chtěla poddat své touze, uviděla svého milého. Ležel na zemi za sochou, kterou vytesal. Vypadal, že je mrtvý, ale když ho pohladila po tváři, otevřel oči. Nebyl už schopen jasného pohledu, oči mu divoce planuly. Popadl ji za ruku, jako když se tonoucí stébly chytá. Padla do prachu vedle něj a s posledními silami se sklonila nad jeho obličejem. Otevřel ústa, aby jí něco řekl, a po několika marných a zoufalých pokusech se mu konečně podařilo sebrat poslední síly a promluvit. Napřed rozvláčně a pak rychle a sípavě ji zasvětil do té hrůzy. Rozuměla mu každé slovo, ale její mysl odmítala tu strašlivou pravdu přijmout. Místo toho se její tělo svíjelo v nezvladatelných záchvěvech a ona proti tomu nemohla nic dělat. Najednou se Awatapuovi zlomil hlas, ale pohyby jeho úst jí signalizovaly, že chce ještě něco říct. Přestala se trást a s velkou námahou se pokusila odezírat z jeho rtů. *To jsem nechtěl! Chtěl jsem tvého otce pouze přimět k tomu, aby slavnostní otevření odložil. Měli ho jen vystrašit!*

Ano, přesně to vyrozuměla ze zoufalých pohybů jeho úst. A dávalo to smysl, strašlivý smysl! Ačkoli jí to málem zlomilo srdce, pochopila až příliš dobře, že po tomto vražedném podvodu její milý vidí pro sebe jediné východisko: smrt! Pokusil se naposled narovnat a zvládl ještě ukázat prstem na svou poslední dřevorezbu.

Náhle jí bylo všechno jasné. Pochopila, co tím Awatapu chtěl říci.

V tomto okamžiku si už také vzpomněla, co se odehrálo mezi tím, jak ji napadli nožem a touto chvílí. Musela ležet celou noc, možná déle, zraněná za eukalyptem a nikdo ji tam nenašel. Slavnost otevření se nekonala podle plánu. Její milý měl schovat kořist *pro* zločince, ale nakonec ji schoval *před* nimi. Awatapu jí ještě stihl sdělit, že všichni čekají na návrat jejího mladšího bratra, který má rozhodnout, co se stane s prokletým shromažďovacím domem. Celý kmen byl stejného názoru, totiž že velký náčelník si svůj osud zavinil sám tím, že porušil svatý řád.

Když svému milému zatlačila oči, uvědomila si, že si pamatuje všechny detaily toho, co jí Awatapu ve smrtelné křeči chroptivým hlasem sdělil. I to, že ona je jediná na světě, která zná skutečnou pravdu.

Přesto Aranga, krásná náčelníkova dcera, všechno zapomněla, než ji stařešinové kmene našli v bezvědomí vedle mrtvého Awatapua a odnesli do nemocnice.

Od toho dne nebyla Aranga schopná myslet ani mluvit. Nikdy už nepro- nesla jediné slovo a v hlavě cítila jen olověnou tíhu.